AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

LAUSUNTO

25.9.2026

U 57/2026 vp

Eduskunnan sivistysvaliokunta

Huomioita esityksestä

Koulutus (EDU) halutaan liittää osaksi eurooppalaisten digitaalisen infrastruktuurin konsortioita (EDIC). Suomen tavoite EDU-EDICin liittymiselle on vahvistaa kansallista digitaalista suvereniteettia ja edistää eurooppalaisten arvojen mukaista digitaalista infrastruktuuria koulutussektorilla. Suomi on jo mukana muissa EDIC-konsortioissa.

AMKE kannattaa EDU-EDICin liittymistä. Koulutuksen liittäminen osaksi EDIC-konsortiota täydentää yhteisen digitaalisen infrastruktuurin rakentamista. Lisäksi EDU-EDIC vahvistaisi Suomen ja Euroopan suvereniteettia koulutukseen liittyvien tietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden infrastruktuurien tuottamisessa.

Haluamme lisäksi korostaa, että Suomen tulee kyetä nopeasti reagoimaan mahdolliseen Euroopan sisäinen polarisaation aiheuttamaan riskiin. Tästä syystä tekoäly- ja infrastruktuuriratkaisujen tulee perustua korkeaan tietosuojan ja kyberturvallisuuden tasoon. Lisäksi tulee kiinnittää huomiota identiteetinhallintaan sekä oppija- ja henkilöstödatan suojaamiseen.

EDU-EDICin valmistelun isäntämaaksi on valittu Alankomaat. Suomi on ilmoittautunut konsortion perustajajäseneksi. EDU-EDIC -konsortion tehtävänä on käynnistää monikansallinen eurooppalainen hanke (MPC), jonka tavoitteena on kehittää yhteisiä eurooppalaisia tietoinfrastruktuureja ja -palveluita, joilla vahvistetaan digitaalisen infrastruktuurin suvereniteettia koulutuksessa.

AMKE pitää hyvänä, että Suomi on aktiivisesti mukana järjestelemän rakentamisvaiheessa (MPC) vaikuttamassa infrastruktuurin sisältöihin.
Suomi voi koulutuksen digitalisaation edelläkävijänä tuoda EDU-EDICin toimintaan merkittävää osaamista ja hyötyä samalla eurooppalaisten ratkaisujen kehittämisestä.

Tärkeää on, että järjestelmät tunnistavat riittävästi kansallisten koulutusjärjestelmien erityispiirteet. Suomessa tämä tarkoittaa ammatillisen koulutuksen osalta esimerkiksi aikuiskoulutusta ja oppivelvollisuuskoulutusta.

Suomen Ammatillisen koulutuksen erityisvahvuus on yhteys työelämään.
Kehittämistyössä tulee huomioida koulutuksen ja työelämän rajapinta esimerkiksi siten, että osaamisen tunnistamiseen, työssäoppimiseen, oppisopimukseen, osaamismerkkeihin ja mikrotutkintoihin liittyvät tietomallit ovat yhteensopivia.
Tämä olisi tärkeää erityisesti jatkuvan oppimisen ja osaamisen siirrettävyyden näkökulmasta.

AMMATTIOSAAMISEN KEHITTÄMISYHDISTYS

LAUSUNTO

EDU-EDIC-konsortion tavoitteena on yhtenäisten eurooppalaisten toimintamallien kehittäminen, joiden avulla helpotetaan eurooppalaisten EdTech-yhtiöiden (Education Technology) palveluiden käyttöönottoa eri jäsenmaissa. Suomen kannalta kiinnostavimpia teemoja konsortion työssä ovat koulutukseen suunniteltujen eurooppalaisten tekoälyratkaisujen tukeminen, tiedonhallinnan palveluiden suunnittelu ja kehittäminen, sekä yhtenäisten tietomallien ja tiedonsiirron mekanismien rakentaminen.

AMKE kannattaa eurooppalaisten tekoälyratkaisujen kehittämistä. Tekoäly saattaa sisältää tulevaisuudessa kasvavia riskejä sen väärinkäytölle. Tärkeää on, että Eurooppa ei jää esim. Yhdysvaltalaisten ja Kiinalaisten toimijoiden varaan. Ratkaisujen tulee olla myös eettisesti kestäviä.

Tärkeää on, että ammatillisen koulutuksen järjestäjät ovat alusta asti mukana EDU-EDIC järjestelmän kansallisessa kehittämisessä ja käyttöönotossa esimerkiksi tuomalla toimintaan teknistä ja sisällöllistä osaamista sekä osallistumalla pilotteihin ja ratkaisujen kehittämiseen.

Ammattiosaamisen kehittämisyhdistys AMKE ry

Veli-Matti Lamppu
toimitusjohtaja

Lisätiedot:

AMKE ry Veli-Matti Lamppu, veli-matti.lamppu@amke.fi, puh. 050 344 2554